

Jedność

Organ pociągowa
Starostwo Powiatowe
w Białymstoku - Podlaskim

NARODOWA

Przegląd codziennie województwa białostockiego

17 (178)

Białystok, dnia 18 czerwca 1946

Rok III

BRACIA CHŁOPI!

Mołotow o sytuacji we Włoszech: istnieje niebezpieczeństwo wojny domowej

Przeszliśmy ciężką wojenną zaciąg, która rozwalila nasz państwowy i zniszczyła płodny ojczysty zagonie.

Trudnie i znoju odbudowujemy.

Budujemy dom nowy, mocniejszy i trwalszy.

Dom ludowej, chłopsko-robotniczej Polski.

Budujemy go na twardym granitowym fundamencie jedności na 3-miesięczny zagonie.

Chłop jest przezornym gospodarzem. Zdaje sobie sprawę, że budowlę rozbitą przez burzę był słabym budynkiem. Budując nowy, nie go tak zbudować, by nie przerosła o katastrofę.

W naszym budynkiem, była Polska przed wrześniem 1939 r. Ciężko raz po raz pojawiały się w jego ścianach, przez rozbijanie ludowej spójności, przez kłótnie i zamęt w jego wnętrzu.

Bezrobocie, setki tysięcy ludzi głodu, rządy bankierów i obywatelskich rekinów, wbrew woli — to przyczyny upadku Polski.

Wola narodu tworzymy nowy ład.

18 czerwca 1946 r. naród cały powołał swe zdanie w sprawach państwowych, społecznych, politycznych i kulturalnych kraju. Powołał swe zdanie chłop trzykrotnie twardym i stanowczym głosem **TAK**.

Nie ma już karteli dławiących chłopów, jest spółdzielnia Samopomocy Chłopskiej, przez samych chłopów stworzona.

Chłop ofiarnej i wytrwałej pracy, dzięki planowej i rolniczej gospodarce państwowej w myślę prowadzonej przez rząd państwowy, zostały raz na zawsze zniesione świadczenia rzeczowe.

Klasa pracująca wyprodukowała dużą ilość towarów, za którą może wolnej wymiany zaspokoić dostawę zboża i mięsa ze wsi i miast.

Polska jest pierwszym Państwem w Europie, która zniosła całkowite wojenny system kontyngentowy, a jest to dorobkiem rządów demokratycznych.

CHŁOPI!
Chcemy Polski postępu, nauki, sprawiedliwości, Polski Ludowej. Odpowiadamy na pierwsze pytanie **TAK**, dlatego, że nie chcemy powtarzać starych błędów. Nie chcemy w senat wybierano, ale chcemy i kapitalistyczną eliminacji nie pozwalala przeprowadzić reformy rolnej, hamując rozwój i postęp wsi.

Nie chcemy rozdawania parlamentarnego, lecz jednolite wyrażonej woli całego narodu w jednoizbowym sejmie, — bez kosztownego senatu.

Nie chcemy obszarów, fabrykantów i wyzyskiwaczy chłopów. Nie oddamy fabryk kapitalistom.

Chcemy rozumnej i sprawiedliwej gospodarki państwowej — bez wyzyskiwaczy.

Dlatego na drugie pytanie odpowiadamy wszyscy jednomyślnie **TAK**.

Pragniemy spokoju, nie chcemy wojny. Nie pozwolimy Niemcom więcej wtargnąć na nasze ziemie. Gwarantujemy pokój i rozkwit naszej potęgi państwowej — to granice na Odrze i Niszie Łużyckiej.

Chłop chce silnej Polski i wszyscy chłopcy za utrzymaniem granic Polski na Odrze i Nisze Łużyckiej — wypowiedzą w głosowaniu ludowym **TAK**.

Zadokumentujemy wobec całego świata przez swą odpowiedź — **TAK**, że ziemie te są nasze, nasze są na zawsze.

Referendum ludowe — to dowód naszej siły, mocy i narodowej jedności. Zdobyte chłopów polskiego osiągnięte wysiłkiem naszego Związku Samopomocy Chłopskiej utrwalimy w referendum, przez całkowity udział w głosowaniu wszystkich chłopów w Polsce.

Trzykrotna odpowiedź **TAK** w dniu 30 czerwca całego społeczeństwa to utrwalenie w opinii świata i w szeregach narodu silnej, niezależnej i Ludowej Polski opartej o twardy fundament sojuszu chłopsko-robotniczego.

Niech żyje jedność całego narodu!

Niech żyje sojusz chłopsko-robotniczy!

Niech żyje Związek Samopomocy Chłopskiej!

Niech żyje Polska Ludowa!
Zw. Samopomocy Chłopskiej
Woj. Białostockiego.

Lot Nowy Jork — Londyn
w 11 i pół godzin

Londyn. Samolot pasażerski brytyjskiego towarzystwa transatlantyckiej komunikacji lotniczej przybył na lotnisko w Londynie po wystartowaniu z Nowego Jorku.

Samolot przebył trasę bez lądowania w 11 godzin i 20 minut.

Jest to pierwszy bezpośredni lot przygotowawczy dla otwarcia stałej komunikacji lotniczej od 1 lipca na trasie Nowy Jork — Londyn, wynoszącej 3.520 mil.

Paryż — Ministrowie spraw zagranicznych rozpoczęli w poniedziałek rozmowy nad sprawami umieszczonymi na porządku obrad, ustalonym w sobotę.

Porządek obrad obejmował poza sprawami traktatów również kwestię Niemiec, Austrii i sytuacji politycznej we Włoszech. Kolejność omawiania spraw jest następująca: na pierwszym miejscu znajduje się sprawa traktatów, na drugim kwestia Niemiec, następnie Austrii i jako czwarta kwestia włoska.

SYTUACJA WE WŁOSZACH

Moskwa — Korespondent agencji Tass donosi z Paryża, że na pierwszym posiedzeniu rady ministrów spraw zagranicznych minister Mołotow, omawiając sytuację we Włoszech, powiedział m. in.: „We Włoszech istnieje bezpośrednie niebezpieczeństwo wojny domowej, wznieconej przez tych, którzy jeszcze wczoraj byli podporą faszyzmu”.

„Rząd Radziecki uważa, że mocarstwa sojusznicze nie mogą pozostać obojętne wobec usiłowań rozpętania wojny domowej we Włoszech. Byłoby rzeczą ważną, by mocarstwa sojusznicze, których siły zbrojne znajdują się we Włoszech, zgodnie z warunkami zawieszenia broni, zawiadomiły radę ministrów spraw zagranicznych, jakie środki przedsięwzięte są celem niedopuszczenia do dalszego rozwoju wskazanych wypadków”.

Agenci hitlerowscy ukrywają się w Hiszpanii

Londyn — Agencja Reutera donosi z Baden-Baden, że hitlerowskie organizacje terrorystyczne istnieją i działają w dalszym ciągu we francuskiej strefie okupacyjnej w Niemczech. Oficerowie wywiadu francuskiego są zdania, że agenci hitlerowscy, ukrywający się w Hiszpanii, korzystając z samolotów hiszpańskich, przylatują nad terytorium niemieckie i opuszczają się na spadochronach, żeby organizować niemiecki ruch oporu.

Prędzej czy później hitlerowskie organizacje terrorystyczne dadzą się we znaki wojskom okupacyjnym we wszystkich strefach. Władze francuskie aresztowały ostatnio 300 członków organizacji Hitlerjugend, którzy ukrywali się w lasach i przeprowadzali ćwiczenia wojskowe. Członkami organizacji byli chłopcy w wieku od 14 do 18 lat. Znalezione przy nich broń, amunicję i jeden karabin maszynowy.

Francuskie władze bezpieczeństwa bezlitośnie tępią agentów hit-

low, skierowanych przeciwko republikańskiej, która, jak dowiodło referendum, jest wyrazem rzeczywistej woli narodu włoskiego”.

W ten sposób — pisze korespondent agencji Tass — z inicjatywy delegacji radzieckiej postawiona została kwestia wyjaśnienia sytuacji politycznej w Europie w dziedzinie walki sił demokratycznych przeciwko spadkobiercom faszyzmu.

Korespondent donosi następnie, że delegacja radziecka w celu przyspieszenia prac konferencji wysunęła wniosek, by zagadnienia ekonomiczne związane z projektem traktatu pokojowego z Włochami zostały wyodrębnione oraz by zasięgnięto w tych sprawach opinii obecnego demokratycznego rządu włoskiego.

PROBLEM DUNAJU

Moskwa — Komentator radia moskiewskiego, omawiając zagadnienie Dunaju, które było przedmiotem obrad na konferencji czterech ministrów w maju stwierdza, że Wielka Brytania nie posiada większych praw do brania udziału w rozmowach dotyczących żeglugi na Dunaju, aniżeli np. państwa naddunajskie do zabierania głosu w sprawie żeglugi na Tamizie.

Zagadnienie Dunaju może być swobodnie rozwiązane przez państwa naddunajskie bez jakiegokolwiek interwencji narzuconej im z zewnątrz.

Zakaz rejestracji nowych partii

Berlin. Z Herford donoszą, że zarząd wojskowy w brytyjskiej strefie okupacyjnej w Niemczech wydał zarządzenie, na którego mocy ograniczona została rejestracja nowych partii politycznych z uwagi na nadchodzące wybory.

Zarząd wojskowy wychodzi z założenia, że ukonstytuowane dotychczas partie reprezentują dostatecznie szeroko kierunki opinii publicznej w Niemczech.

Zarządzenie to ma być uchylone po wyborach, które odbędą się w brytyjskiej strefie w miesiącach wrześniu i październiku.

„Gazeta Ludowa” przeciwko zniesieniu świadczeń rzeczowych

Zniesienie świadczeń rzeczowych na mocy zapadłej w dniu 6 b. m. na posiedzeniu Rady Ministrów uchwały stanowi ważny zwrot w polityce gospodarczej Rządu. Panująca dysproporcja w możliwościach produkcji wsi i miasta, zmuszająca rząd w początkowej fazie odbudowy państwa do opodatkowania chłopów na naturze na rzecz — pracującego nad przywróceniem obiektom przemysłowym zdolności produkcyjnej — robotnika i tworzącego demokratyczną administrację inteligenta pracującego, przestala istnieć. Sprawa nasycenia rynku wiejskiego towarami przemysłowymi w drodze swobodnej wymiany artykułów między miastem a wsią według pewnego miernika cen wysuwa się na czoło zagadnień gospodarczych.

Posiada ona jednak drażliwy aspekt, bowiem pewne koła opozycji przesadzają w „Gazecie Ludowej” już z góry skutki owej wymiany, oceniając, że, jako krzywdzące w rezultacie chłopów. W ocenie swej wychodzi „Gazeta Ludowa” z założenia, iż ceny produktów przemysłowych są zbyt wygórowane w stosunku do cen na produkty rolne. Pozostawia to więc, zdaniem owych wiecznych malkontentów z korzyścią jednostronną, wyrażającą się w możliwościach zakupu przez Państwo większej ilości artykułów rolniczych, aniżeli miałyby to miejsce przy równoległej obniżce cen artykułów przemysłowych. Całość sprawa prowadzi do konkluzji, iż wieś ponosiła by jeszcze ofiary na rzecz przemysłu.

Rozumowanie takie, oparte zresztą na błędnej i szkodliwej interpretacji przemian gospodarczych, zachodzących w kraju, określić można przysłówiowym „szukaniem dziury w całym”. Wiecznym malkontentem wypada w tym miejscu przypomnieć nie daleką przeszłość, kiedy to PSL było przeciwnie nalożeniu na rolnika obowiązku dostawy świadczeń rzeczowych w ubiegłym roku gospodarczym i kiedy to wreszcie, po długich namysłach wyraziwszy pozorną zgodę, nie uczyniło żadnego wysiłku w kierunku przyspieszenia realizacji dostaw obowiązkowych, a nawet szepetną po kątach propagandą o wyciskaniu ostatnich soków, przyczyniło się niejednokrotnie do uzyskania wręcz odmiennych efektów.

Mają teraz zniesione świadczenia i znowu są niezadowoleni.

Wyrażając obawy w przedmiocie powstania słynnych z przed wojny a niebezpiecznych dla normalizacji stosunków gospodarczych nożyc cen zapominają „zawodowi obrońcy ludu”

USA proponuje ZSRR miliard dolarów pożyczki

Nowy Jork. Agencja Reutera donosi, że w przeddzień wyjazdu do Paryża minister spraw zagranicznych USA, James Byrnes, wystosował do rządu radzieckiego notę, w której proponuje rozpoczęcie rokowań w sprawie udzielenia przez Stany Zjednoczone Związkowi Radzieckiemu pożyczki w wysokości 1 miliarda dolarów.

Aresztowania w Syjamie w związku ze śmiercią króla

Londyn. Agencja Reutera donosi z Bangkoku, że w związku ze śmiercią króla syjamskiego Anada Mahido, którego jak wiadomo znaleziono kilka dni temu zabitego w jego pałacu, policja dokonała licznych aresztowań. Śledztwo dąży do ustalenia, czy śmierć króla nastąpiła rzeczywiście na skutek nieostrożnego obchodzenia się z bronią.

że sytuacja ulega każdego dnia zmianie na lepsze; zapominają również, że już dzisiaj chłop może kupić metr materiału na garnitur za 1 kg. masła, a młóckarnię za 1 krówę, co stanowi olbrzymią poprawę w stosunku do czasów przedwojennych, kiedy za tą samą młóckarnię trzeba było dać bezmala 4 krowy. W świetle za tym przytoczonych przykładów sprawa nożyc nie przedstawia się tak źle, jakby tego sobie życzyła „Gazeta Ludowa”, tym bardziej, iż absolutnie nie wydaje się być sprawą przesadzoną utrzymanie cennika artykułów przemysłowych bez zmian w kierunku obniżki.

Poco więc robić hałas przed cza-

sem i wywoływać wilka z lasu.

A jeśli by nawet produkty przemysłowe nie staniały, to trzeba pamiętać, iż nie można sprzedawać towarów poniżej kosztów produkcji, dochody zaś winny być spore, jeśli przyjmemy również pod uwagę ogrom zniszczeń naszego przemysłu i potrzebę czym większego kapitału inwestycyjnego dla celów jego odbudowy.

Rolnikowi natomiast, zwalniając go z obowiązku dostaw świadczeń rzeczowych, ulżył Rząd w sposób tak znaczny, że insynuowanie urojonych krzywd nie może być przeciwną szalą na wadze zdrowego rozsądku i obiektywnych spostrzeżeń.

H. S.

Wielka Czwórka rozpatruje sprawę Niemiec

Jak Niemcy dotrzymują przyrzeczeń i czym są dla Niemców umowy międzynarodowe

Wielu anglo-saskich polityków występuje dzisiaj w obronie Niemców. W angielskiej i amerykańskiej strefie okupacyjnej przeprowadza się denazifikację, „odhitleryzowanie” Niemców, wierzy się w ich demokrację, dobrą wolę, wysuwa się argumenty „ekonomiczne dla odbudowy Niemiec, deklamuje się o „niedoprowadzaniu do rozpacz” etc. Angażują się w tej mierze nie tylko ludzie typu churchilowskiego, ale również czołowi aktualni przedstawiciele polityki brytyjskiej, jak np. premier unii południowo-afrykańskiej Smutts.

Przypuśćmy na chwilę, że za całą tą „robotą” nie tkwi business własny kapitału anglo-saskiego, a tylko naprawdę wiara w odrodzenie Niemców, którzy nagle mają zamienić się ze stada wilków lub wilkołaków w łagodne, niewinne owieczki, pancerfausty w ich rękę zastąpią oliwne gałązki pokoju, a zamiast obozów koncentracyjnych będą zakładali harcerskie obozowiska dla kształcenia swojej młodzieży w duchu miłości bliźniego i międzynarodowego braterstwa.

Czy im można wierzyć?

Wywnioskujmy odpowiedź na to pytanie z postępowania Niemców w niedawnej przeszłości.

Ażebymy traktować jakieś państwo za partnera w stosunkach międzynarodowych trzeba mieć przekonanie, że państwo to traktuje umowy i zobowiązania międzynarodowe uczciwie.

Czy Niemcy są uczciwym partnerem na arenie międzynarodowej?

Nie! Niemcy w dyplomacji posługują się kłamstwem i oszustwem, są zdrajcami swych sprzymierzeńców, do umów nie przywiązują żadnej wagi, swoje podpisy uważają za ważne tak długo, jak długo to im jest wygodne. W dodatku do poważnego sowieckiego miesięcznika „Światowa gospodarka i światowa polityka” znajdujemy ciekawe zestawienie w „dyplomacji faszystowskiego rozboju i

wiarołomstwa”. Przytoczmy niektóre pozycje, dotyczące Niemiec:

1. Traktat wersalski — za podpisem Niemiec — został przez Niemców jednostronnie zerwany 16.3.1935 r.

2. Podobnie umowa locarnańska została jednostronnie zerwana przez Niemcy, wprowadzając swoje wojska 7.3.1936 do demilitaryzowanej Nadrenii (W roku 1935-ym Hitler i von Neurath zapewnili Edena, że ściśle będą przestrzegali Locarna).

3. 11.7.1936 r. Niemcy zawarły umowę z Austrią, gwarantując jej niepodległość. W niespełna dwa lata później — 12.3.1938 r. niemieckie wojska wtargnęły do Austrii, dokonując Anschlussu.

4. W czasie austriackiego Anschlussu Hitler zapewnił Anglię i Francję, że nie ma żadnych roszczeń terytorialnych wobec Czechosłowacji: już po paru tygodniach Niemcy zażądali Sudetów. 29.9.1938 r. zajęli je, w myśl zdradzieckiego Monachium, a 15.3.1939 r. Niemcy okupowali całą Czechosłowację.

5. 26.1.1934 r. został zawarty pakt o nieagresji między Polską a Niemcami 20.2.1938 r. Hitler oświadczył: „Polska i Niemcy porzuciły myśl o wojnie nie tylko na lat 10, ale na zawsze! 1.9.1939 r. Niemcy napadły na Polskę.

6. Hitler niejednokrotnie podkreślał, że nie ma żadnych pretensji terytorialnych na Bałkanach, a niemieckie MSZ zapewniło rząd Jugosławii w kwietniu 1938 r. że granice Jugosławiańskie nie będą naruszone. 6.4.1941 r. Niemcy napadły na Jugosławię.

7. 23.8.1939 r. został zawarty między ZSRR a Niemcami pakt o nieagresji. 22.6.1941 r. Niemcy napadły na Związek Radziecki.

Siedem najjaskrawszych przykładów bezprzykładnego łamania umów przez Niemców, należy przypomnieć ich anglosaskim protektorom i przyjacielom w przededniu rozpatrywania zagadnienia niemieckiego przez Wielką Czwórkę.

Do nowego Wersalu i będącego jego konsekwencją, nowego Monachium dopuścić nie wolno.

Byłoby to zbrodnią wobec ludzkości.

Joter.

Zjazd bojowników o wolność spod sztandaru P. P. S.

W Warszawie obradował zjazd członków PPS — uczestników walki z Niemcami.

Zjazd uczcił pamięć poległych, poczym do zebranych przemawiali: wiceprezydent KRN Szwalbe, i Premier Osóbka-Morawski, a imieniem wojska gen. Spychalski.

Omawiając rolę PPS w walce o wolność Premier wskazał, iż musimy walczyć w dalszym ciągu o ugruntowanie dotychczasowych zdobyczy demokracji. — Musimy mówić dalej walczyć ze zbrodnią i głupotą polityczną, o utrwalenie w Polsce ładu, porządku, wolności,

poszanowania dla prawa, dla pracy, dla szczęścia całego narodu.”

Na zakończenie mówca wzywał do karności i dyscypliny partyjnej i do szacunku dla kierownictwa partyjnego i dla linii politycznej partii, której fundamentem jest jednolity front klasy robotniczej i sojuszu robotniczo-chłopski. Linia ta prowadzi prostą drogą do trwałej niepodległości i do socjalizmu.

Po przemówieniach powitalnych uczestnicy Zjazdu udali się pochodem na pl. Zwycięstwa, gdzie przy Grobie Nieznanego Żołnierza nastąpiła uroczysta dekoracja Krzyżami.

CO PISZĄ INNOJOW

Pogłębia się rozłam w PSL

Daremnie usiłuje „Gazeta Ludowa” zlekceważyć opozycję, wzmacnia się w szeregach Polskiego Stronnictwa Ludowego. Pogardliwie nazywana w tym piśmie „czterech” liczy znacznie więcej członków, aniżeli wyobraża sobie Giełżyński. Wyszedł ostatnio numer „Nowego Wyzwolenia” znajdujemy w nim szereg nowych nazwisk. P. Michał Ulewicz, były publicysta „Chłopskiego Stronnictwa”, zabiera głos na temat sunkowania się niektórych wódców PSL do głosowania węgierskiego i przypomina jak w latach 1920-1921:

„Partie prawicowe były zwolennymi dwuzbowości, czyli sejm i senat natomiast lewicowe, a początkowo nieźle centrowe — jednozbowości, tylko sejm bez senatu. Wszystkie czyste ugrupowania chłopskie — „Piaś”, PSL „Lewica” i PSL „Wyzwolenie” — występowały przeciwko takiemu, jako instytucji o charakterze czynnym, bez dobrej tradycji w Polsce, grożącej na przyszłość hamowaniem postępu i rucanie społeczeństwa pod nogi w jego naturalnym i zdrowym rozwoju.”

Wspominając zaś o uchwałach Rady Narodowej PSL, stwierdza:

„Gorzej jeszcze, gdy się mówi, właściwie senatu nie chcą, ale tak protestu przeciwko Rządowi będącemu za senatem. Tego już nikt zdrowych zmysłów nie zrozumie, dlatego, żeby zrobić komus, nie przekreślić trzeba wieloletnie czasowe stanowisko? Właśnie dla takiej demonstracji chce się iść na wojnę? PO MYŚLI ZLECEN NSZ tu i tam.”

Odpowiedź na pierwsze pytanie głosowania ludowego — „nie” — tylko senat czy nie senat, ale KUSTIA — Z WOLĄ CZY BEZ WOLĄ WSPARCIA RZECZYWISTEJ RE CJI I „LASOW”. A na tym nie chyba z nas nie może zależeć. Odsłanie.”

„Głosując „nie” — działalibyśmy w interesom i zaszadom własnym, postawilibyśmy wbrew zdrowemu rozumowi i zacierałibyśmy jeszcze granice, jaka nas dzielić powinna, dzielić musi od zablokowanej prawnej i działającej z ukrycia. STAD WNIOSEK JEDYNY: W DNIU 30 CZERWCA KAŻD NAS GŁOSUJE 3-KROTNIEM.”

Ferment w PSL trwa i będzie jeszcze większy. „Nowe Wyzwolenie” zostało przyjęte z uznaniem wśród poważnej części tych działaczy peeselskich. lityka t. zw. „wielkiej awantury uprawiana przez p. Mikulajczyka napotyka na rosnący opór w szeregach PSL.

Rząd brytyjski nie ma żadnych zastrzeżeń

Bawiący w Krakowie aktor Shawcross główny oskarżony na procesie w Norymberdze, wysił do zebranych przedstawicieli władz i sądownictwa przemówieniem, w którym, jak donosi „Głos Ludu” powiedział:

„Rząd brytyjski nie wyraża żadnych zastrzeżeń co do obecnych granic chodnich Polski. Odwrotnie — Polsce jak najszybszego zagospodarowania się na Ziemiach Odzyskanych. Jeśli chodzi o Armię Andersa — angielski nie dopuści, aby armia stanowiła jakąkolwiek siłę wojskową, czego dowodzi przeprowadzona bilizacja żołnierzy andersowskich. Armia Andersa stanowi dla brytyjskiego poważny kłopot, który pod względem gospodarczym ze względu na konieczność zatrudnienia zdemobilizowanych żołnierzy.”

Wypowiedź powyższa może być tych, którzy zasłuchali „plomienne” mowy Churchilla, pominają, że były premier nie prezentuje ani narodu angielskiego ani rządu W. Brytanii. Granica Odry, Nyssy i Baltykiem będzie zawsze granicą pokoju i bezpieczeństwa Polski.

Bojownik o nowy ład społeczny

W dziesiątą rocznicę zgonu Maksyma Gorkiego

czł. 12 z momentem wystąpienia proletariatu na arenę dziejową sprawa rewolucji staje się sprawą klasy robotniczej i tych którzy swój los związali z losem tej klasy.

W powieści „Foma Gordiejew” widzimy, jak dawna rosyjska warstwa kupiecka przekształca się w zeuropelizowaną klasę handlowo-przemysłową. Jednocześnie mamy tam wizerunki dwóch grup robotniczych, świetnie charakteryzujących stan rosyjskiej klasy robotniczej w momencie przejścia rosyjskiego kapitalizmu z jednej fazy rozwojowej do następnej.

Pierwszą grupę stanowi załoga statku Ignacego Gordiejewa. Są to ludzie zmechanizowani, nieświadomi klasowo, niezdolni do protestu wobec wyzysku jakiemu ulegają, ograniczający się jedynie do pokątnego sartańia na gospodarza.

Drugą grupę stanowią drukarze, z którymi zetknął się bohater powieści. Ci już posiadają świadomość klasową oraz poczucie godności człowieka i wierzą w swą moc. Reprezentują oni społeczny aktywizm i optymizm klasy robotniczej.

W utworze tym autor ograniczył się do odmalowania zespołów robotników, lecz nie indywidualizował poszczególnych jednostek tychże zespołów. Natomiast w powieści „Matka” mamy postacie robotnicze, już wybitnie indywidualizowane.

Treścią ideową tego dzieła jest ukazanie momentu historycznego, momentu, gdy klasa robotnicza ostatecznie się krystalizuje, staje się klasą, która przewodzi rewolucji.

Centralnymi postaciami powieści są Paweł Własow i jego matka Nilowna. Czytelnik obserwuje jak Paweł stopniowo staje się dzielny, opanowany, zahartowany kierownikiem lokalnej organizacji. Następuje to wskutek osobistych doświadczeń przy pracy fabrycznej, zetknięciu się z rewolucjonistami, dzięki systematycznej pracy nad sobą, kierownictwu propagandą na fabryce, a poza tym skutkiem bojowych wystąpień.

Lecz, rozwój i przemiana jednostki nie wyczerpują treści ideowej tego dzieła: w zbiorowości ludzkiej również następuje przemiana. Widzimy jak powoli i stopniowo wśród mieszkańców osady fabrycznej pojawiają się przebliski uświadomienia politycznego. Z biegiem czasu następuje zbiorowe wystąpienie, lecz do zorganizowanego protestu w formie strajku, nie są jeszcze zdolni. Ale już przy demonstracji pierwszomajowej pracownicy uświadamiają sobie konieczność walki. Gdy zaś Paweł zostaje osadzony w więzieniu, to podczas procesu sądowego mieszkańcy osady zdają sobie sprawę, że proces ów jest fragmentem walki o jakąś nową prawdę życia.

Podobną drogą kroczy i Nilowna. Przemiana jej ma swe podłoże początkowo w uczuciach osobistych, poprzez które dochodzi ona do ogólnych, powszechnych (ciężkie warunki materialne, rewizje, areszt syna—odsuwają ją od poprzednich poglądów. Stopniowo przeobraża się i, nawet, zaczyna brać udział w akcji rewolucyjnej. Ale jeszcze i wówczas przypuszcza, że jest to walka dwóch prawd: nowej, której służy syn i dawnej, której bronią dręczyciele jej dziecka. I dopiero na sądzie uzyskuje zrozumienie: nie ma mowy o podobnej walce, gdyż **prawda jest tylko jedna**—ta mianowicie, której służy Paweł—**prawda ludu pracującego**; z drugiej zaś strony jest jedynie przemoc wyzyskiwaczy.

Wówczas też stają się zrozumiałe dla niej słowa syna „Gdybyś odczuła całe to plugastwo i tę hańbiącą zgniliznę—zrozumiałabyś naszą prawdę—i ujrzałabyś jak wielka jest ona i świetlana”. Tej prawdzie—wielkiej, a świetlanej—Maksym Gorkij poświęcił życie. W literaturze światowej wypowiedział on nowe słowa, które stworzyły świat dotychczas nieznan. Nie znajdziemy pisarza, któryby podobnie jak Gorkij, w ciągu całej swej twórczości, z takim geniuszem, dał wyraz w swych pracach pragnieniom ludu i jego walce o przebudowę ładu społecznego.

Zwiedzamy Wystawę „Rok Odbudowy Ziemi Białostockiej” Stoisko Dyrekcji Lasów Państwowych

Bez wątpienia, że najbardziej efektowne i atrakcyjne na całej Wystawie jest stoisko Lasów Państwowych. Przemawia nieraz do wielu zmysłów: pociąga aromatem świeżych drzew, czaruje wzrok artystycznymi fotografiami i obrazami i wywołuje nieklamany zachwyt, zwłaszcza wśród młodocianych widzów, widokiem wypchanych okazów leśnej fauny. Kryją się w zielonkawym półświecie, przesączonym przez gęste gałęzie, groźne dziki, które w ostatnich dniach zostały przeniesione w bezpieczniejsze miejsce: za przegrodę, oddzielającą je od publiczności. Te środki ostrożności okazały się uzasadnione, gdyż w stosunku do dzików zbyt przyzwyczajonych do dzików zbytnio zaczęła przejawiać się „inicyjatywa prywatna”: mianowicie wyczesywano z ich sierści włosy na... dratwy szewskie.

Prócz dzików budzi podziw majestatycznie wyglądająca rodzina jeleni, z ciemnej kryjówki wyglądają spiczaste, wężące nosy wilków. A obok rozgrywa się bezgłośnie dramat: biedną sarenkę rozszarpują rysie. Wszystkie te ekspozyty przewiezione są z Muzeum w Białowieży, które prawie całkowicie ocalało.

Ale stoisko Lasów Państwowych ciekawe jest nie tylko dla młodocianego widza, dla którego zetknięcie się z rzadko spotykanymi zwierzętami staje się źródłem bogatych przeżyć. Dorosłym, uważnym widzom powie znacznie więcej, zobrazuje stan gospodarki leśnej na naszych terenach.

Przyjrzyjmy się najpierw olbrzymiej, starannej mapie, przedstawiającej skupienia leśne w Dyrekcji Białostockiej. Do największych nale-

ży puszcza Augustowsko-Suwalska, (wogóle największe skupienie leśne w Polsce) następnie Knyszyńska i okrojona bardzo puszcza Białowieża. Z rozmieszczonych tablic widać wielką troskę Dyrekcji o zabliźnienie ran zadanych lasom przez wojnę. Tablice mówią wyraźnie jaka duża różnica zaszła już w ciągu roku. Wiosną 1945 roku wykonano 900 arów szkolek leśnych, zaś wiosną 1946 roku w trakcie wykonania jest 2676 arów. Wiosną 1945 roku zalesiono 400 ha. zaś tego roku 2285 ha. Z zestawienia innych tablic ekspozycji można zauważyć wielką dbałość o jak najracjonalniejsze wykorzystanie bogactw leśnych. Niczego się nie marnuje: skrzętnie zbiera się szyszki, chrust, korę, szanując samo drzewo, które jest cennym surowcem do otrzymania tyłu produktów i przetworów. Z szacunkiem patrząc na to bogactwo, zobrazowane w sposób bardzo przystępny na planie pomysłu inż. Krukowskiego. Oto jakie korzyści możemy mieć z drzewa. Mechaniczna przeróbka daje sprzęty, drewno budulcowe, kostkę brukową, podkłady, słupy, kopalniaki i tym podobne — artykuły naogół znane. Wynikiem chemicznej przeróbki są: papier, celofan, błona filmowa, ebonit, lak, sztuczna wełna, materiały wybuchowe, alkohol, ocet, białko, produkty garbarskie, dziegieć, węgiel drzewny.

Do bardzo ważnych procesów w gospodarce leśnej należy tak zwane żywicowanie drzew, któremu przewa-

żnie poddawane są sosny. Żywicowanie trwa zwykle od maja do października. Z jednej strony drzewa zakłada się „spale”, czyli na wysokości 1,2 mtr. robi się specjalnymi narzędziami ukośne nacięcia o głębokości 3 mil., połączone jednym wspólnym kanałikiem spływowym, z którego żywica ścieka do podstawionych naczyń. Jest to proces analogiczny do tego, jakiemu poddawane są drzewa kauczukowe i gumowce. Z jednej „spale” powinno być około 1 kg żywicy. Zebrana żywica, jako surowiec niezwykle cenny, przesyła się do destylarni w Zagórz koło Częstochowy. W Hajnówce posiadamy również destylarnię, lecz ta nie może produkować wysoko cenionej w przemyśle kalamonii jasnej. Dyrekcja nasza w ramach przewidzianego programu ma dostarczyć w bieżącym roku 300000 kg. żywicy. Roczna zaś produkcja tego surowca w ogólnopolskich ramach przewidziana jest na 3 miliony kg. Na żywicy oparty jest cały szereg różnych przemysłów jak: lakierniczy, farmaceutyczny, farbiarski, papierniczy, mydlarski i zbrojowniczy.

Oglądając jakąkolwiek dziedzinę naszego życia zobrazowaną na wystawie, w każdej widzimy na przestrzeni roku, pomimo zniszczenia materialnego i często braku odpowiednich ludzi, olbrzymie osiągnięcia. Wystawa mogłaby nosić jako nazwę nie „Rok odbudowy Ziemi Białostockiej”, ale: „Lekcja pogładowa dla malkontentów”. Jak duże jest zainteresowanie Wystawą świadczy fakt, że w przeciągu niecałego tygodnia zwiedziło ją około 20.000 osób.

Janina-Małgorzata Kobus

PPOK da lepsze jutro Polsce

Augustów manifestował wierność hasłu jedności robotniczo-chłopskiej

Uroczystości, jakie odbyły się w Augustowie, w dniach 8, 9 i 10 czerwca z okazji Święta Ludowego, przekroczyły ramy zwykłego obchodu. Stały się żywiłową manifestacją całego społeczeństwa.

Już w sobotę, 8 czerwca, centrum miasta udekorowali mieszkańcy zieloną i szarą barwą. Na wieżach łopotały zawieszane na słupach transparenty. O godzinie 21 przybyły na rynek, gdzie przygotowano trybunę, oddziały wojska i M. O., kompania kolejarzy, straż ogniowa, członkowie SL, PPR, Związki Zawodowe, Samopomoc Chłopska, delegacje pracowników państwowych i samorządowych, chłopcy z okolic oraz liczne rzesze mieszkańców tego miasta. Na czterech słupach paliły się pochodnie. Panował uroczysty nastrój. Wiceburmistrz Augustowa i członek Zarządu SL ob. Rukściński Zygmunt w krótkim przemówieniu pozdrowił zebranych, zapowiadając rozpoczęcie obchodu ku uczczeniu Święta Ludowego. Następnie odbył się apel poległych mieszkańców miasta Augustowa: chłopów, robotników i inteligentów, bestialsko pomordowanych przez zbirów hitlerowskich. Listę poległych odczytał ob. Rukściński.

Po apelu podpalono na rynku przed tym przygotowany stos, który strzelił wysoko ogniem, tworząc imponujące widowisko. Płonął ten stos przez kilka godzin, oświetlając centrum miasta i ulice.

9 czerwca już o godzinie 8 rano przed gmachem starostwa zaczęły gromadzić się organizacje społeczne i polityczne oraz całe społeczeństwo. Ciężarowe samochody zwoziły chłopów ze wsi okolicznych. Po Mszy Św. odbył się wiec. Wiece otworzył prezes Pow. Zarządu SL ob. Łoziński i powitał zgromadzonych tak licznie chłopów i robotników. Przemawiali również: prezes Związku Zawodowych ob. Malachowski, burmistrz miasta Augustowa ob. Lech Józef i ob. Gawryluk z Białego Stoku, jako delegat przewodniczącego Okręgowej Komisji Głosowania Ludowego. Ob. Gawryluk omówił istotę i do niesie znaczenie referendum.

Z kolei zabrał głos starosta augustowski, nawołując społeczeństwo, aby w dniu 30 czerwca wzięło udział w

głosowaniu ludowym i trzykrotnym „tak” dało wyraz swej dojrzałości politycznej i miłości ojczyzny.

O godzinie 18 w pięknie przystrojonej i wypełnionej po brzegi sali „Foka”, zespół artystyczny Szkoły Powszechnej Nr. 1 w Augustowie odegrał „Migawki”. Było to ludowe widowisko z życia rolników i pracy na wsi. Publiczność oklaskiwała szczególnie balet i tańce.

Najważniejsze jednak uroczystości odbyły się w drugim dniu Zielonych świąt. Uformował się po Mszy Św. pochód, w którym szło wojsko, kompania MO, Straż Pożarna, hufiec harcerzy, młodzież szkolna, PCK, Związki Zawodowe, Związek Samopomocy Chłopskiej, Zw. Nauczycielski, Polskiego i organizacje społeczne.

Na rynku zgromadziło się ponad 3000 osób. Starosta powitał licznie zgromadzonych i udzielił głosu prezesowi Pow. Zarządu SL ob. Łozińskiemu, który w swym przemówieniu nakreślił rozwój i historię ruchu ludowego,

walki chłopów o prawa do życia i ziemi, trwające od tylu lat, od czasów smutnej pamięci pańszczyzny, aż do chwili zaświatania jutrzejki swobody i doby prawdziwej demokracji. Następnie napłynął wrogą propagandę faszystowskich band i zapewnił, że ani zapowiadanej przez fałszywych proroków wojny nie będzie, ani też ustroju komunistycznego i kolektywów w Polsce, gdyż ziemia rozdana chłopom przez reformę rolną, nadana została im na wieczystą własność i posiadanie. Przemówienie swe zakończył ob. Łoziński okrzykiem na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej. Orkiestra odegrała hymn narodowy.

Z kolei zabrał głos ob. Gawryluk i podkreślił konieczność jedności robotniczo-chłopskiej i omówił trzy pytania, na które w głosowaniu ludowym naród polski odpowie.

Po wiecu odbyła się defilada, a wieczerem wielka zabawa ludowa.

K.

OGŁOSZENIE

Zjednoczenie Energetyczne Okręgu Białostockiego podaje do wiadomości, że Elektrownia Białostocka uruchomiła trzeci turbozespol, dzięki czemu ma możliwość przyłączenia znacznej ilości nowych odbiorców prądu.

Podania o przyłączenie prądu przyjmuje biuro Elektrowni (okienko № 2) bez ograniczenia.

Podania należy zgłaszać na specjalnych drukach, które są do nabycia w biurze Elektrowni (okienko № 2) za opłatą 5 zł.

Pierwszeństwo w otrzymaniu prądu mają: urzędy i instytucje państwowe, samorządowe, instytucje o charakterze publiczno-społecznym i mieszkania osób pracujących.

OGŁOSZENIE

Zjednoczenie Energetyczne Okręgu Białostockiego podaje do wiadomości, że w związku z uruchomieniem trzeciego turbozespolu w Elektrowni Białostockiej, wszelkie ograniczenia czasu pracy motorów elektrycznych są cofnięte z dniem niniejszego ogłoszenia.

OGŁOSZENIE

Od dnia 15.VI.1946 r. będą wydawane niżej podane artykuły spożywcze na czerwcowe karty żywnościowe, wydane przez Zarząd Miejski w Białymstoku.

1. Konserwy mięsne i mięsno-jarzynowe na kupon № 29 i 35 wzamian mięsa.
Kat. I — po 1 kg konserw mięsnych lub po 2 kg konserw mięsno-jarzynowych
" II — po 0,75 kg " " " po 1,5 kg " " "
" III — po 0,375 kg " " " po 0,75 kg " " "
" IR — po 0,5 kg " " " po 1 kg " " "
" IIR — po 0,25 kg " " " po 0,5 kg " " "
Cena zł 12.— za 1 kg

2. Śledzie (ryby) na majowe karty na kup. № 28 i 29 wszystkim posiadaczom kart żywnościowych wg norm:
Kat. I — po 2 kg Kat. IR — po 1 kg
Kat. II — po 1 kg Kat. IIR — po 0,5 kg

3. i na czerwcowe karty żywnościowe na kup. Nr. 34 wg norm podanych wyżej.
Cena zł 16.— za 1 kg

4. Jaja w proszku na czerwcowe karty dzieciinne „D” na kup. № 7 po 285 gram
Cena zł 175.— za 1 kg

5. Mleko skondensowane na czerwcowe karty dzieciinne „D” po 3,5 kg na kup. 3
Cena zł 6.— za 1 kg

6. Czekolada na karty czerwcowe dzieciinne „D” po 1 tabliczce na kupon № 2
Cena zł 28,5 za 1 tabl.

7. Cukier — kup. 11, 12, 13, 14
Kat. I — po 0,5 kg, kat. II — po 0,4 kg, kat. IR — po 0,25 kg.
Cena zł 17.— za 1 kg.

8. Kawa naturalna — kup. № 24 kat. I po 0,4 kg
Cena zł 90.— za 1 kg.
9. Herbata — kup. № 37 kat. I — po 0,02 kg, kat. II — po 0,05 kg, kat. IR — 0,01 kg.
Cena zł 600.— za 1 kg.

10. Mydło do prania pochodzenia rosyjskiego, Kat. I — po 0,2 kg kup. № 18.
Cena zł 20.— za 1 kg.

11. Sól — kup. № 23 kat. I i II — po 0,4 kg, kat. IR po 0,3 kg, kat. IIR — po 0,2 kg.
Cena zł 2.— za 1 kg.
- Wydawcą będą wszystkie sklepy Biał. Spółdz. Spożywc., Spółdz. Roln. Handlo-
wa № 2 „Samopomoc Chłopska”, „Braciszki”, oraz Obwodowe Punkty Rozdzielcze.
Termin wydawania upływa z dniem 10 lipca 1946 r.

Skradziono dowód osobisty i dowód na konia na nazwisko Ostrowski Jan zam. we wsi Siekierki gm. Tykocin.

Skradziono paszport niemiecki, legitymację P. K. P. na nazwisko Jadwiga Sienkiewicz ul. Prowiantowa 2.

SPRZEDAM sklep wraz z mieszkaniem z powodu wyjazdu Wiadomość ul. Mazowiecka 44. Sklep spożywczy.

Zgubiono paszport niemiecki na nazw. Gudel Ignacy zam. wieś Pokozna gm. Suchowola pow. Sokółka.

SPORT

Tankiści — ZZK 2:1 (1:1)

Dnia 16 czerwca na boisku w rzyńcu odbył się mecz piłki nożnej między drużyną Tankistów (Czerwona) a ZZK. Gra na niskim poziomie. Z graczy ZZK wyróżnił bramkarz Tofillo.

Angielska Armia Okupacyjna — 2:3 (1:0)

Angielska drużyna piłkarska tyńskiej strefy okupacyjnej w Czech rozegrała mecz z reprezentacją Śląska w Katowicach. Zwycięstwo Polacy wygrywając 3:2. Na czu obecnych było 40 tys. widzów, przy z entuzjazmem przyjęli sukcesy Polaków.

Kraków bije Warszawę 3:1

W ramach rozgrywek piłki nożnej o puchar J. Kałuży Kraków wygrał z Warszawą 3:1.

Lekcja węgierska

W spotkaniu z Warszawą Polacy węgierscy wygrali wszystkie zwyciężając 13:0. Nawet J. Jedraska nie zdołała zwyciężyć przeciwników.

Wydział Wojewódzki zwiedza wystawę

Wystawa w Białymstoku „Rozbudowa Ziemi Białostockiej” w dniu 14 czerwca zwiedzała Wydział Wojewódzki z przewodniczącym wydziału wodą białostockim ob. Dybowski. czele.

Ogłoszenie

Zarząd Miejski podaje do publicznej wiadomości, że wydawanie kart żywnościowych na podstawie pełnionych druków mieszkańców miasta (druków są do nabycia przy ul. Mickiej 3 pokój № 3) odbywać się będzie w Biurze Rozdziału kart (B-stok, ul. Krasieńskiego № 7 w dniach od 17 do 24 czerwca włącznie).

Po tych terminach karty wymieniane dawane nie będą.

Osoby otrzymujące karty wymieniane natychmiast dołożyć takowe w nionym do otrzymania kart zaopatrzenia.

Całkowita odpowiedzialność za niebranie kart wymienianych w wyżej podanych terminach ponoszą osoby prowadzące dunki budynków, względnie administrację lub gospodarze domów.

Szczegółowe dane w powyższej sprawie zostały podane do publicznej wiadomości na tablicy ogłoszeń w gmachu przy Mickiewicza № 3 i na ulicach miasta.

Smalec na karty

Wydział Apropozycyjny Zarządu Miejskiego zawiadamia o wydawaniu smalcu na majowe i czerwcowe karty żywnościowe wydane przez Zarząd Miejski w Białymstoku, na podstawie listy objętych patronem zagwarantowanym a mianem: Pracownicy przemysłu a) chemicznego, metalowego, tekstylnego, zakładów elektrycznych, zakładów przemysłu budowlanego, hutnictwa.

b) pracownicy nauki, literatury, sztuki i sztuki.

c) nauczyciele

d) prac. cywilni administracji publicznej

e) p.a.c. biurowi partii politycznych.

Na majowe karty Kat. I № kup. 30, 32, 33 — łącznie 1 kg. smalcu

Na czerwcowe karty Kat. I № kup. 31, 32, 33 — łącznie 1 kg. smalcu

Na czerwcowe karty Kat. IR — 1 kg. smalcu

Na czerwcowe karty Kat. IIR — 1 kg. smalcu

Cena 1.1 za 1 kg.

Należy składać listy imienne patronów (bez kuponów) w Miejskim Wydziale Apr. ul. Mickiewicza 3 pokój № 12

dnia 19-go czerwca włącznie.

Po wyżej wymienionym terminie przyjmowane nie będą.

Zgubiono paszport niemiecki i kartę Sokółka na nazwisko Lachowicz ward, zam. w. Długi Łuk, gm. Kozłowski.

Sluchamy białostockiego RADIA

Wtorek 18 czerwca 1946 r.

Godz. 5.57 Transmisja programu ogólnopolskiego z Warszawy. Program lokalny: 8.30 Artykuł wstępny gaz. „Jedność Narodowa”. 8.40 Muzyka z płyt. 8.50 Informacje 8.55 Omówienie programu ogólnopolskiego i lokalnego na dzień bieżący. 9.00—11.57 Przerwa. 11.57 Transmisja programu ogólnopolskiego z Warszawy. 14.4 — 15.30 Przerwa. Program lokalny: 15.30 „Kacik Izby Rolniczej”. 15.45 Muzyka z płyt. 16.00 Transmisja programu ogólnopolskiego z Warszawy. Program lokalny: 21.00 „W X tę rocznicę zgonu Maksima Gorkiego” — odczyt literacki Stefana Kalińskiego. 21.15 Muzyka rozrywkowa z płyt. 21.30 Audycja z cyklu: „z rozmów ich dwojga”. 21.45 Informacje i omówienie programu na dzień następny. 22.00 Transmisja programu ogólnopolskiego z Warszawy. 24.00 Hymn. Koniec audycji.

TEATR I KINO

Teatr Miejski — Dzisiaj gościnne występy baletu Mikołaja Kopcińskiego. Początek o godz. 19-tej.

Kino „Hel” — Nowy film produkcji radzieckiej p. t. „Szalony lotnik” Początek seansów o godz. 16 i 18 i 20.

Kino „Ton” — Film radzieckiej produkcji p. t. „Grzesznicy bez winy” Początek seansów o godz. 16, 18 i 20.

Redakcja i Administracja Białystok, S-to Jańska 22, Tel. 98 i 2-IV. To 1975

Drukarnia Państwowa w Białymstoku
Wydawca: Wojewódzki Urząd Informacji i Propagandy w Białymstoku.

Komitet Redakcyjny